

نقش ناتو در لیبی پس از قذافی

25 کشور در ماموریت ناتو در لیبی شرکت دارند اما سهم اصلی بر دوش آمریکا، فرانسه و بریتانیا بوده است. این عملیات تاکنون یک میلیارد یورو هزینه برداشته است. آیا ناتو توان عملی و مالی ادامه حضور در لیبی پس از سقوط قذافی را دارد؟

جام جم آنلاین: 25 کشور در ماموریت ناتو در لیبی شرکت دارند اما سهم اصلی بر دوش آمریکا، فرانسه و بریتانیا بوده است. این عملیات تاکنون یک میلیارد یورو هزینه برداشته است. آیا ناتو توان عملی و مالی ادامه حضور در لیبی پس از سقوط قذافی را دارد؟ به گزارش دویچه وله، دولت آمریکا تا پایان ماه ژوئیه سال 2011 بالغ بر 896 میلیون دلار هزینه ماموریت نظامی در لیبی کرده است. بخش اعظم کارهای اطلاعاتی و محرمانه و همچنین موج نخست حمله به لیبی با زیردریایی و ناو نیز بر عهده آمریکا بوده است. تنها 112 موشک هاوک - کروز در روزهای آغازین عملیات نظامی علیه لیبی از کشتی‌های آمریکایی و بریتانیایی پرتاب شدند که قیمت هر یک از آنها یک میلیون و 500 هزار دلار بود.

لیم فوکس، وزیر دفاع بریتانیا نیز در ماه ژوئن اعلام کرد که مخارج کشورش طی عملیات ناتو در لیبی حدود 300 میلیون یورو شده است. وزیر بودجه فرانسه هم در همین ماه تاکید کرد که هزینه عملیات لیبی برای فرانسه طی چهار ماه گذشته 160 میلیون یورو، یعنی روزانه یک میلیون و 200 هزار یورو بوده است.

دولت آمریکا به دلیل هزینه بسیار بالا، تنها در روز نخست عملیات نظامی علیه لیبی یعنی روز 19 مارس رهبری این عملیات را بر عهده گرفت و پس از آن، ادامه کار را به ناتو واگذار کرد. در مجموع 25 کشور در ماموریت ناتو در لیبی مشارکت داشته‌اند، اما بار اصلی کار بر دوش آمریکا، فرانسه و بریتانیا بوده است.

آمار رسمی ناتو نشان می‌دهد که نیروی هوایی این پیمان تا 21 ماه اوت، 7505 هدف در لیبی را بمباران کرده است.

ابهام و اختلاف نظر در نقش‌آفرینی ناتو

ناتو بر اساس ماموریت تعیین شده در قطعنامه 1973 شورای امنیت برای حفاظت از شهروندان غیرنظامی لیبی، عملیات در حریم هوایی این کشور را آغاز کرد. پیش‌بینی در مورد پایان سریع این ماموریت غلط از کار در آمد و آمریکا، بریتانیا و فرانسه ناچار از تحمل بار سنگین عملیات شش ماهه ناتو در لیبی شدند. حملات هوایی ناتو در ماه‌های گذشته، انتقاد پاره‌ای کشورهای روسیه را در پی داشت که معتقد به نقض قطعنامه و بمباران اهداف غیرنظامی در لیبی بود.

اکنون با سقوط قذافی، چشم همه به آینده‌ای دوخته شده که چندان روشن نیست. کسی نمی‌داند که آیا لیبی پس از رفتن دیکتاتور روی آرامش به خود خواهد دید یا میان نیروهای مسلح رقیب در این کشور، درگیری و تنش بروز خواهد کرد.

در شرایط کنونی، بحث بر سر چگونگی نقش ناتو در آینده لیبی است. آیا ناتو باید بر اساس تصمیم سازمان ملل یا تقاضای شورای انتقالی مخالفان، ماموریت خود را در قالب سپاه حافظ صلح ادامه دهد؟ آیا ناتو اساساً توان تدارکاتی، مالی و اجرایی ادامه حضور در لیبی را دارد؟ این پرسش‌ها، هشدارهای چند هفته قبل آندرس فوگ راسموسن، دبیرکل ناتو را به یاد می‌آورد که گفته بود جامعه جهانی باید خود را مهیای دوران پس از قذافی در لیبی سازد.

آمریکا و بریتانیا در روزهای گذشته، اعزام واحد نظامی به لیبی و استقرار حافظان صلح به این کشور را رد کردند اما مقامات ناتو می‌گویند، آماده‌اند که در صورت درخواست از این پیمان، به یاری حکومت جدید لیبی بشتابند.

دولت آلمان در صورت تعیین ماموریت صلح در لیبی برای ناتو، باید برای اعزام نیرو به این کشور تصمیم‌گیری کند. توماس دومزیر، وزیر دفاع آلمان ابراز امیدواری کرده که حضور احتمالی سربازان کشورش در لیبی، نه به قصد نظامی بلکه بخاطر مسائل عمرانی و زیرساختی باشد.

این در حالی است که رای ممتنع آلمان به قطعنامه 1973 شورای امنیت، انتقاد بسیاری اعضای ناتو را برانگیخته بود. رابرت گیتس، وزیر دفاع پیشین آمریکا در یازدهمین هفته ماموریت ناتو در لیبی، بدون نام بردن از آلمان، گله کرد که این پیمان از روح اولیه خود فاصله گرفته و دو پاره شده است.

سخنگوی ناتو در آخرین واکنش پیرامون تحولات لیبی گفته که هرگونه نقش‌آفرینی این پیمان در لیبی از این پس بر سه محور استوار خواهد بود. به گفته او، ناآرامی‌ها، رهبری فعالیت‌های بین‌المللی در لیبی، با سازمان ملل و گروه تماس خواهد بود و ناتو تنها نقش پشتیبانی را بر عهده می‌گیرد. وی تأکید کرده که ناتو یگان‌های نظامی رزمی به لیبی اعزام نمی‌کند و هرگونه مأموریت تازه در لیبی نیز بر مبنای عملیات کنونی، طبق خواست حکومت جدید انجام خواهد گرفت.